

Initiatief Raadsvoorstel

Raadsvergadering	: 31 januari 2018
Commissievergadering	: 31 januari 2018
Agendapunt	: R06
Nummer	: x
Datum voorstel	: 4 januari 2018
Onderwerp	: Initiatiefvoorstel FNP stadsvogels in De Fryske Marren
Behandeld door	: R. M. Koster
Telefoon en email	: 9026/ R.koster@defryskemarren.nl
Portefeuillehouder	: J. van der Pal
Zaaknummer	: ---

Voorstel:

1. Het nemen van vogelvriendelijke maatregelen te stimuleren door dit als voorwaarde op te nemen in de aanbestedingen van nieuwbouwprojecten in de gemeente.
2. Het stimuleren van het plaatsen van nestkasten door particulieren voor bijvoorbeeld huismussen, spreeuwen en gierzwaluwen door bij vergunningaanvragen voor dakrenovaties te adviseren een vogelvrije, of vogelvriendelijke dakpannen te plaatsen. De gemeente geeft daartoe bij de aanvraag standaard een informatiepakket.
3. Het opnemen van vogelvriendelijke maatregelen in en aan nieuwbouw van gemeentelijke gebouwen.
4. Er bij de groeninrichting en het beheer op toe te zien dat bestaande en nog te plannen groenvoorzieningen in de wijken voldoende diversiteit hebben om stadsvogels voldoende kans te geven zodat deze voor de stad en de dorpen kunnen worden behouden.
5. Meerkosten van de onder 2. genoemde te treffen vogelvriendelijke maatregelen mee te nemen in de begrotingen van renovaties en van nieuwbouwprojecten in gemeentelijk bezit.
6. Structureel een bedrag van € 2500,- te begroten voor promotie en voorlichting.

Inleiding

Hoewel de alom bekende huismus nog altijd tot de meest getelde vogelsoorten van Nederland behoort, is het aantal exemplaren de afgelopen tijd heel hard teruggelopen. Het aantal broedparen is in de voorbije decennia gehalveerd van twee naar een half tot hooguit een miljoen vogeltjes. Belangrijkste oorzaak: tekort aan nestgelegenheid. Huismussen zijn voorzichtige foerageerders die het liefste vanuit heggen of struiken opereren. Voor hen is dekking tegen roofvogels en katten heel belangrijk. Struiken, heggen en hagen, ofwel 'middelhoog groen' vormen een belangrijk habitat voor de huismus; mussendichtheden liggen veel lager waar deze ontbreken. Het verdwijnen van heggen, hagen of struiken is dus één van de oorzaken van de forse afname van het aantal huismussen. De vogels zijn daarbij eigenlijk al met weinig tevreden: een beetje diversiteit aan bomen, struiken en water en ze kunnen zich prima redden. Bomen, grasvelden die niet allemaal gemillimeterd zijn maar juist wat hoger kunnen groeien, struiken, vruchtbomen, vruchtheesters en kruiden, met een voorkeur voor inheemse soorten en water, zijn allemaal kleine beheersmaatregelen, die enorm kunnen bijdragen in dit opzicht.

Maar ook een andere typische stadsvogel heeft het steeds moeilijker gekregen: de gierzwaluw. Vroeger waren het de rotsen waar de gierzwaluw in de kieren en spleten broedden. Toen mensen huizen gingen bouwen, trok de gierzwaluw bij hen in. Er was altijd wel een klein plekje in die

slordig gebouwde huizen waar de gierzwaluw haar jongen kon grootbrengen en de gierzwaluw voelde zich op zijn gemak bij de mens. Hij ruimde een hoop lastige insecten weg en bovendien bracht een zwaluw geluk: bij jonggehuwden werden daarom nesten in het huis aangebracht zodat de vogels zich daar konden vestigen. Maar deze vogels hebben steeds minder de ruimte: mensen isoleren hun daken en muren en we hebben tegenwoordig vaak hermetisch gesloten huizen van glas of aluminium. Een gierzwaluw kan daar niets meer mee aanvangen en dus trekt deze weg.

Dat zijn spijtige ontwikkelingen, niet alleen voor de vogels zelf, maar ook voor de mens: vogels brengen leven in de brouwerij, zorgen voor vriendelijke natuur in de stad, en als geen ander kan de gierzwaluw met haar gezang het ultieme zomergevoel overbrengen.

Maar... we kunnen er vrij eenvoudig wat aan doen om deze negatieve tendens om te buigen en onze gevleugelde stadsbewoners meer ruimte te bieden en dat nagenoeg zonder kosten!

Beoogd resultaat / Successen in andere steden:

Om te schetsen wat de resultaten kunnen zijn wordt hieronder een aantal voorbeelden uit de praktijk weergegeven, dat ook het resultaat in onze gemeente De Fryske Marren zou kunnen worden.

Steden als Amersfoort, Tilburg, Dordrecht, Goes, Den Haag, Hardenberg en Zoetermeer en Nijmegen maken samen met de Vogelbescherming Nederland hun gemeenten vogelvriendelijker. Ze doen dit om de vogels een handje te helpen, omdat die voor voedsel en nesten steeds vaker zijn aangewezen op verstedelijkt gebied. De acties bestaan onder andere uit het plaatsen van nestkasten (bijvoorbeeld vogelvides voor huismussen), het plaatsen van vogelvriendelijke dakpannen en het inrichten van vogelvriendelijke tuinen. De vogelvide biedt mussen, zonder schade aan het dak, een nestplek. Een kleine invliegopening geeft de mussen al toegang tot hun nest en deze voldoet ook aan het bouwbesluit. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met woningbouwverenigingen, hoveniers en projectontwikkelaars.

Het meest sprekende voorbeeld in onze buurt is wellicht een initiatief in Sneek, dat in het zonnetje werd gezet tijdens de Stadsvogelconferentie 2011. Op basis van een burgerinitiatief is door de gemeente Sneek een 'Actieplan Stadsvogels' vastgesteld. Dit om een achteruitgang van stadsvogels een halt toe te roepen. Het actieplan kent vijf speerpunten:

1. draagvlak,
2. samenwerking,
3. het inzetten op één bedreigde soort,
4. het centraal stellen van de particuliere tuin,
5. een vogelvriendelijke aanpak van het openbaar groen en gerichte voorlichting.

Argumenten, risico's en eventuele beheersmaatregelen

Met de huismus als bedreigde vogelsoort is, met de nodige publiciteit, op deze punten ingespeeld. De bewoners reageerden enthousiast. De nestactie was een succes en er is meer aandacht voor de natuurvriendelijke tuin. Overleg met andere organisaties maakte duidelijk dat er de bereidheid is om het leefklimaat voor stadsvogels te verbeteren. Dit wordt ondersteund door een zo vogelvriendelijk mogelijke inrichting van het openbaar groen.

Dit alles gebeurt in de genoemde steden met de gemeente als inspirator, in samenwerking met woningbouwverenigingen, hoveniers, projectontwikkelaars en... mensen die een tuin hebben. Daarbij is het goed om op te merken dat wij als menselijke bewoners van huizen ondervinden geen enkele hinder of schade van de aanwezigheid van deze vogels.

Intussen zijn ook in de Fryske Marren al op enkele plaatsen oeverzwaluwwallen geplaatst (zoals bij het Easterskar, Goïngarijp en de Put van Nederhorst). Het Fryske Gea en de Vogelwacht spreken van een groot succes.

Als er woonwijken gerenoveerd worden, zou het hierdoor goed mogelijk zijn dat de bedrijven die in die wijken liggen (of er tegenaan) ook natuurvriendelijke maatregelen gaan nemen. De bouwactiviteiten zouden beter afgestemd kunnen worden op de aanwezige flora en fauna.

De gemeente zou bij het aanvragen van bouwprojecten, aannemers en architecten kunnen stimuleren om vogelvriendelijke voorzieningen te treffen. De gemeente verstrekt hiertoe bij de vergunningverlening in alle gevallen een informatiepakket. Er kan daarnaast ook gedacht worden aan het door de gemeente ter beschikking stellen van inmetselfkasten voor de huismus, gierzwaluw en nestkasten voor andere vogelsoorten.

De FNP stelt daarom nu de gemeenteraad voor, zoals hiervoor weergegeven onder VOORSTEL, om de daar opgesomde maatregelen te nemen die een steentje bijdragen aan het voorkomen van een verdere achteruitgang van het aantal huismussen en gierzwaluwen in onze dorpen en stad.

Beleid- en regelgeving

N.v.t.

Financiën

Een bedrag van € 2.500,- volstaat en kan worden gebruikt voor promotie en voorlichtingsactiviteiten.

Communicatie

Via de website van de gemeente De Fryske Marren kan publiciteit aan deze veranderde inzet ten aanzien van onze vogels worden gegeven

Vervolg en evaluatie

Over een periode van enkele jaren kan er een evaluatieonderzoek plaatsvinden om vast te stellen in hoeveel gevallen er maatregelen zijn genomen en wat het effect is geweest van deze maatregelen op de stand van de vogels in de bebouwde kommen van onze stad en de dorpen.

Digitaal bijgevoegd / ter inzage liggende stukken

N.v.t.

De fractie van de FNP:

de griffier

de voorzitter fractie van de FNP

H.A. van Dijk-Beekman

G.H. de Vries-Suierveld